

Gäller för: Sjukhusgemensam

Innehållsansvar: Aino Kempe, (ainke), Hygiensjuksköterska

Granskad av: Britt-Marie Lundgren, (brilu), Chefläkare

Godkänd av: Olof Ekre, (oloek), Områdeschef

Giltig från: 2022-06-20

Giltig till: 2024-06-20

Blodburen smitta – vårdhygieniska aspekter

Revidering i denna version

Endast mindre eller språkliga förändringar i denna revidering.

Bakgrund

Med blodburen smitta avses smitta med mikroorganismer som via blod, blodtillblandade kroppsvätskor eller blodprodukter överförs från en person till en annan.

Eftersom vi inte alltid känner till om det finns smittämnen i blodet i vårdsituationen måste allt blod betraktas som potentiellt smittsamt. Smittbärarskap kan vara okänt och blodburna smittor kan förekomma som vi ännu inte kan diagnostisera.

Sjukdomar som smittar via blod är bland annat Hepatit B, Hepatit C och HIV. Även andra sjukdomar sprids via blod som bakterie-, virus- eller parasitsmitta.

Smittöverföring

Stick- och skärskador utgör den största risken för överföring av blodburen smitta i vården. Smitta kan också överföras via direkt kontakt av blod till slemhinnor (öga, näsa, mun) eller via hudkontakt om det finns skador i huden som eksem eller sår.

Smittrisken minimeras om basala hygienrutiner följs och att säkerhetsprodukter används vid provtagning. Allt blodspill ska tas bort omgående.

För att förhindra blodburen smitta ska injektionsläkemedel användas på rätt sätt, se Vårdhygiens rutin angående [smittspridning via injektionsläkemedel](#).

Syfte

Förhindra överföring av blod mellan personer i vårdsituationer och omedelbara åtgärder om detta ändå skett.

Åtgärder

Nedanstående gäller alltid oavsett känd eller okänd smitta.

Vårdrutiner

- Enkelrum behövs om patienten har en okontrollerad blödning eller om patienten har större öppna sår eller sår med riklig sårsekretion.
- Mindre spill av kroppsvätskor och utsöndringar använd ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt för rengöring och desinfektion.
- Större spill av kroppsvätskor och utsöndringar använd Incidin, flytande brukslösning för rengöring och desinfektion.

Arbetsrutiner

- Använd upphandlade säkerhetsprodukter.
- Samordna provtagning, det vill säga så få sticktillfällen som möjligt.
- Sitt bekvämt vid blodprovstagning.
- Använd alltid handskar vid provtagning.
- Arbeta lugnt.
- Släng alltid använda kanyler omedelbart i riskavfallsbehållare som ska finnas nära till hands.
- Fyll aldrig riskavfallsbehållare till mer än 2/3.
- Ta alltid hand om ditt material som du använt så att du inte är orsak till att andra kommer till skada.
- För injektionsläkemedel ska separat rutinbeskrivning användas.

Tvätt

Kraftigt nedblodad tvätt hanteras som kraftigt förorenad tvätt. Lägg nedblodade textilier i en upplösningsbar påse, förslut påsen och lägg den i en yttre gul platsäck, förslut säcken och märk med sjukhus och avdelningsnummer.

Avfall

Kraftigt nedblodat avfall läggs i godkänd plastbehållare och märks enligt dokumentet [Gällande regler för smittförande och läkemedelsavfall inom Västra Götalandsregionen 2022](#).

Omedelbart vid blodexposition

Vid kontakt med blod eller blodtillblandade kroppsvätskor är det viktigt att desinfektera omedelbart enligt nedan.

Vid stick och skärskada

- Skölj omedelbart bort blod med riklig mängd vatten och desinfektera sedan med alkoholbaserat desinfektionsmedel. Använd det som finns snabbast tillgängligt, handdesinfektion- eller ytdesinfektionsmedel.

Vid stänk på hud, speciellt skadad hud (exempelvis eksem)

- Skölj omedelbart bort blod med riklig mängd vatten och desinfektera sedan med alkoholbaserat desinfektionsmedel. Använd det som finns snabbast tillgängligt, handdesinfektion- eller ytdesinfektionsmedel.

Vid stänk i mun

- Skölj snarast med fysiologiskt koksalt eller kranvatten.

Vid stänk i ögon

- Skölj rikligt med ögondusch eller fysiologiskt koksalt i första hand. Alternativt kan kranvatten användas. Ta sedan ut eventuella kontaktlinser och skölj igen.

Vid exposition för blod från dokumenterat HIV-smittad individ

- Kontakta omedelbart jourhavande läkare på Infektionskliniken.

Fortsatta åtgärder vid blodexposition

Kontakt tas med Infektionskliniken enligt rutin:

[*Blodburen smitta*](#) – Åtgärd vid stick, skärskada samt exponering för blod och blodtillblandade kroppsvätskor (Barium-ID 35562).

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Sjukhusgemensam

Innehållsansvar: Aino Kempe, (ainke), Hygiensjuksköterska

Granskad av: Britt-Marie Lundgren, (brilu), Chefläkare

Godkänd av: Olof Ekre, (oloek), Områdeschef

Dokument-ID: NU10092-2087047004-10

Version: 15.0

Giltig från: 2022-06-20

Giltig till: 2024-06-20